

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRALYI FELSÉG
E N G E D E L M E V E L.

o o o o o o o

Nro 50.

Költ Bétsben. Sz. Iván Havának (Júniusnak)
23 dik napján 1797-dik Elztendőben.

Hadi és Békességes Környűlaltások.

A' Német Birodalom' Békessége eránt
már mentől elébb el kezdendő Congressus-
sa; nintsének ugyan még ki-nevezve a'
Fr. Respublika' részéről a' Deputátusok;
egy ily Deputátusnak azonban már előre is
ki-jeleli a' közvélekedés *Letourneur*; a'
ki Director vala.

D d d

Az Orosz Császár, Hertzeg *Reprint* küldi maga képében, a' Békességről tartandó Congressusra.

Még is csak úgy lehet írni mint hírt, nem pedig mint bizonyosságot, hogy Anglus Minister *Pitt* le-tette volna a' hivatalját.

Azon Kurír által, kinek Angliából Fr. Országba lett érkezését írtuk a' múlt posztán, pafszust kér az Angliai Ministériom, egy Emberének, a' kit Békességekbenjárójául szándékozik Párisba küldeni.

Stuttgárdból Jún. 10-dikénn: — „*Ulm* körül, 4 ezer Munkások dolgoznak Császár Ő Felsége' rendelkezéséből, a' sántzok körül. — *Kehl*nél a' Frantziák' részéről, 6 ezer Ember foglalatoskodik a' lerontott védelmező Erösségeknek fel-építésében, és az Ostrom-készületeknek lerontásában.”

A' Zweybrückeni Hertzegséget egészízen abba az állapotba helyheztetteti vizsgálja *Moró* Fr. Vezér, egy *Monny* nevezetű Fr. Kommiszfzarius által, a' melyben volt az, a' had előtt.

Heidelbergából Jún. 12-dikénn: — „*Conde* Hertzeg, egynehány napra *Schwetzingen*ben volt, a' hol vagyon *Károly* Fő-Hertzeg' főquártélyja: de tegnap vizsgálja érkezett onnét.

Regensburgból Jún. 11-dikénn: — „Az itt ülő Német Birodalmi Gyűlés előtt oly nyilatkoztatást tett a' Pruszius Követ, hogy az ő Udvara tökéletes szép egyességben vagyon a' Bétsi Udvarral. — Az ide és a' környékre érkezendő Ts. K. Katonaság' számára, készítik már a' quártélyokat.“

Goritziból Jún. 4-dikénn: — „A' környékünkbeli nagy és kis Táborban 15 ezer Ts. K. Katonák fekszenek. A' minden Batalionnál lenni szokott két ágyún kívül, vagynak itt számos más ágyúk is egész készülettel reservábann. A' Kommandánssa ezen Kórpusnak *Vallis Olivier* Generális. Lubiana és Goritzia között más 15 ezer Ts. K. Katonák vagynak, *Terzi* Generális' vezérlése alatt, a' kik hasonlóképpen már vidékünkre jöttek volna, ha *G. Vallis* nem jelentette volna, hogy elegendő élést ezeknek most még itt nem lehetett szerezni. Carinthiában ehhez hasonló Kórpus vagyon, mely az Ármádiának jobb szárnyát formálja. A' bal-szárnya, mely *Fiumétól Triestig* nyúl, hasonló nagyságú a' jobbhoz. Tirolis felől is egy nagy Kórpus, mintegy 30 — 35 ezerből álló, készen áll. Udinenál a' *Giardino* nevezetű völgyben, deszkákból két nagy alkotmány készül: mintegy 500 lépésnyi hosszúságú mindenik: egyik, lovak', másik, Katonák' számára.

Genuából Jún. 3-dikánn: — „Itt ismét helyre állott a' tsendesség és az előbbeni rendtartás, minekutánna ide érkezett egy Adjutáns a' Fr. Fő-Vezértől, kihez Deputátusokat küldött vala Kormányfőszékünk, 3 Deputátusaink újra *Bonaparté*hez mentek, az idevaló Fr. Követtel *Faypoul*ttal együtt; egy pedig, *Rivarola* István nevű, Párisba a' Directóriumhoz. A' zenebonásoktól el van szedve a' fegyver: és egy hív Polgári Sereg állítódott fel, melynek Tagjai éjjel nappal járnak fel 's alá a' Városban. Tegnap a' Doge, *Francesco* Mária, egy biztató, és engedelmességre intő Hirdetményt adott ki. “

A' Velentzei Municipálitás igen mezfize talált menni a' Respublika hasznára való gazdálkodásban, mert még a' néhai Neméseknek fekvő jószágait is el foglaltatta: mely erőszakról tudósíttatván *Bonaparte*, azonnal parantsolatot küldött, hogy 24 óra alatt viszfza-adattassanak minden el vett fekvő jószágok a' magok Tulajdonossáiknak.

Nápolyból Máj. 30-dikánn: — „Egy-néhány napoktól fogva itt vagy on már az új Fr. Követ *Canclaux* Generális, 's közföntésére is vólt a' Külső dolgokra ügyelő Királyi Secretáriátus Directorának *Castelcicala* Hertzegnek, és *Belmonte-Pig-*

patelli Hertzegnek, a' ki vala eszköze a' mi Békességekötésünknek. “

A' Nápolyi Udvar' Londoni Követe, Kommandeur *Ruffo*, Párisba rendeltetett a' Királyja által Követnek, hová már által is ment.

A' Nápolyi Udvar, még a' Békességekötése után se' szűnt meg foglalatot lenni a' maga Ármádiájának egész számúvá való tevéseben 's hadi lábra való állításában. Kevés időtől fogva pedig, megketőztetett gondossággal szorgalmatoskodik ezen nagy tárgy körül.

A' *Scheernezsi* vagy most már *Norci* Ánglus Hajóssereg' kívánságairól említettünk már annyit a' múltt postánn, hogy azokra nem állott reá az Admirálitás. Ezen kívánságok, következő Tzikkelyekben határozódnak: 1.) Valami megígértetett a' *Portsmouthi* Hajósseregnek: ígértessék meg néki is. 2.) Szabad legyen ki-jarni néki a' szárazra, némely meg-határozások alatt. 3.) A' mi le nem fizetődött a' zsóldjából, fizetődjék le néki, a' tengerre lejendő ki indulása előtt 6 hónapig. 4.) A' mely Tiszteket ő ki tett a' szárazra: azok néki az ő akarata ellen viszsza ne adattassanak. 5.) A' mely Hajóslegények erővel fogattatnak: azoknak két hónapi zsóld adattassék ki előre. 6.) Azon Hajóslegényeknek, kik a' magok hajójaikról elszök-

tek, és más hajókra szegődtek, ne legyen semmi bántódássok. 7.) A' nyereségből több részt kell adni a' Hajóslegényeknek: mint sem a' mennyi ekkoráig adódott volt. 8.) A' hadi Törvényeket meg kell változtatni.

A' *Yarmouthi* Hajóslegények is el végezték magokban, hogy együvé fogjanak a' *Scheernez*iekkel.

A' Király, tudósította az Ország Gyűlése' 2 dik Tábláját Jún. 1-ső napján, a' *Norei* paroknál fekvő Hajóslegényeknek tartós pártütésekről, kik még az ígéretek után is, a' melyek tétettek nékiek, meg nem szűntek engedetlenkedni. Kéntelennek mondotta magát a' Király ily környüllátásokban, hogy fel-kívánja minden hív Alattvalóit, ezen pártütésnek öfsze-fogott erővel való el nyomására: melyre nézve, a' Hajóslegényekhez intézett Hirdetményt közli a' Táblával, és kívánja tőle, a' szükséges intézeteknek meg-tevését arra a' végre is, hogy az Angliai Tengeri Nép' El-tsábítói meg-gátoltassanak szándékjokban, 's meg-büntettessenek.

Az említett Királyi Hirdetménybenn, minekutánna elő vagyon számlálva: miket tselekedett már a' Király, és a' Parlament a' Hajóslegényekért: úgy adatnak elő a' *Norei* partnál tartózkodó Hajóslegények, mint Felség- és Ország-bántók, mivel egy-néhány Királyi hajókra tüzet adtak; 's két

Fregátot erőszakosan el vontak az engedelmességtől, és fenyegetődöztek, hogy a' Tamesisre semmi hajókat bé nem bocsátanak, se' onnét ki nem eresztének. Minnekokáért intetnek, hogy a' Portsmouthi és Plymouthi Hajóslegények' példája szerint térjenek vissza. Ők is az engedelmes-ségre. A' kik ezt tselekezik mindjárt a' Hirdetménynek közönségessé-tételése után: kegyelmet nyernek; a' kik pedig meg-ve-tik ezen ajánlást: a' hadi Törvények sze-rént meg-büntettetnek.

A' Parlamentom, 2-dik Júnusra ha-lasztotta el ezen Királyi Küldemény eránt való tanátskozást.

A' Portsmouthi és Plymouthi Hajós-legénység, alkalmas tsendességben va-gyon: de a' Yarmouthi, egyesíteni akarta magát a' *Scheernefz*ivel vagy *Nore*ivel.

*Scheernefz*ből a' zenebonáskodó Tengeri Néptől való félelem miatt, többnyire mind el küldötték a' Lakosok Feleségeiket, Leá-nyaikat, fejér-fzemély-tselédjeiket, és Gyer-mekeiket. A' Katonai Őrizet *Scheernefz*-ben 6 ezer főből áll: a' Tengeri Nép ellen-ben, mely, *Nore*nál tartózkodik 11 línei és 13 más hajókonn, nem megy többre 7 ezer-nél, és ezen 7 ezer Hajóslegények kö-zött, sokan vagynak, a' kik örömet en-gedelmesek kívánnának lenni a' Törvé-nyes Felsőségnek; de nem mernek effélét nyilatkoztatni a' garabontzáskodók előtt.

A' S. Fiorenzó Fregát' Legénnyei, csak az ebéd idejét vártak egykor, és midőn tudták, hogy mind eszik a' több Hajóslegénység: szelnek eresztették ők vitorláikat, 's meg is szabadították tőle magokat, kevés veszteséggel, mert az utánnok lőtt Pártosok, csak 3-at ölhettek le belőlök. Ezen a' S. Fiorenzon, gyakran ült a' Kir. Familia Weymouthnál, a' hol tengeri fürdővel szokott élni. Gravesandtól és Dartforttól fogva Scheernefzig, rakva vagynak az Ország-utak, gyalog- lovas- és ágyús- katonákkal, kik, minden szekeret meg-állítanak 's meg- vizsgálják, hogy lássák: Ha nintsenek e' rajta Hajós-legények?

Az Angliai Ország gyűlés' első Táblájánál két óráig vitatta Hertzeg Bedford, hogy kérni kell a' Királyt a' mostani Ministerek' el botsátására, mely — *úgy-mond* — első lépés az Ország' megtartására. Hertzeg Grafton, 's Landsdown és Guilford Lordok derekassan tódították a' Bedford Hertzeg' Beszédét; de Mások, igyekeztek azt meg- táfolni. Az Orátziókat voksolás követte, 's 14 Tagok állottak reá a' Bedford' sürgetésére; de ellenzették azt 91-en.

Hertzeg Bedford, kit a' Ministériális Rész, tsúfságból Anglus Orleánnak nevez, magános audientziánn volt 31-dik Májusban a' Királnál, 's egész meg-határozás-

szal vagy on, hogy a' Parlamentomba addig nem megy, valam eddig más gondolkodás' módja nem fog abbann helyet találni.

A' Fr. Törvényhozó Gyűlésről és a' Végrehajtó Directóriumról szem betűnőképpen lehetett azt egy időtől fogva tapasztalni, hogy nem ugyan azon egy lélektől vezéreltetnek: de még inkább vehetni ezt észre attól az időtől fogva, a' mióta, új Tagok váltották fel a' Gyűlés' 3-ad részét. Azólta t. i. még nagyobbra nevededett a' Gyűlés' Moderátus (Mérés klett) Tagjainak száma, kik a' Directórium gondolkodása' módját különbözőnek találják a' magokétól, 's ugyan azért meg is támadják gyakran a' Directóriumot, még pedig kemény ki-fejezésekkel. Éppen abból az okból, egy Törvényt is akarnak most hozatni, melynek ereje szerént, ha ki lép a' Törvényhozó Gyűlésből valamely Tag, ne elébb, hanem csak két esztendővel az után vétetődhessen fel a' Directóriumtól ez vagy amaz közönséges hívatalra. Úgy ítélnék t. i. a' Moderátus Tagok, hogy a' míg egy ily Törvény nem hozattatik, addig mindég nagy bé-folyása lehet a' Directórium' tetszésének a' Törvényhozó Gyűlés' végzéseibe: mivel sok Tagjai a' Gyűlésnek, minden meg-fontolás nélkül is reáállanak a' Directórium' akaratjára; hogy meg-nyerhessék azt magoknak, 's általa,

zsíros és fényes hivatalokra tehessenek szert a' Deputátusságjuk után. — Hogy Amerika-meljekéről *Sz. Domonkos* (S. Domingó) Szigetéből, vízfőzsa hívja már most a' Directórium, a' maga nagy bizodalmú Kommiszfzáriussát *Santhonaxot*: annak is a' Törvényhozó Gyűlés' Moderátus Tagjai az okai, nevezetessenn Vaublanc, Bourdon, Tarbe, Doulcet, Villaret-Joyeuse's a' t. kik, a' nevezett Kommiszfzáriust's annak Tzimborássait, Hazaárulóknak, 's oly vérengező Néróknak festették Május' 29, 30, és 31-dik napjainn, a' kik feláldozták a' Szeretsenek' dühösségének a' Fejér Lakosokat, és a' Szigetet, Paraditsomból kietlen pufztasággá változtatták. *Tarbe'* javaslására azt is el végezte a' Törvényhozó Iffjabbik Gyűlés Jún. 4-dikénn, hogy Tudósítást kell kívánni a' Directóriumtól minden intézetek eránt, melyeket tejénd ez a' végre, hogy a' Törvények' Országa vízfőzsa-állíttassék S. Domingóban.

A' Fr. Directórium' új Tagja *Barthelémy*, 30 esztendőktől fogva vólt már kívül a' Hazáján. Valamint Helvétziából Fejedelmi pompával kísértetett el ez a' derék Ember: úgy a' Hazájábann is szintén olyanal fogadtatott.

Elegyes Tudósítások.

Rómában, mint igen kedves és nagy Vendégek, úgy fogadtattak Máj. 23-di-

kánn, az oda érkezett 3 Spanyol Praelátusok: de audientziára tsak 29-dik Máj. ban botsáthatta őket magához, betegeskedése miatt, Pápa Ő Sz. ge. a' midőn sokáig és különös indulattal beszéllgetett vélek.

A' Spanyol első Minister Hertzeg *Alcudia*, hogy annál jobb móddal hajthassa végre a' Tribunál Inquisitionisnak el töltetését: az egész Néphez is intézett az eránt, egy oktató hathatós Jelentést.

A' *Háládatosság*' Innepe szentelődött Párisbann Jún. első napján: a' melynek tzeremóniájánn mint a' *Grondeur* nevezetű Újság írja, tsak azt lehetett látni, hogy alig lehetett rajta Embert látni. Felé se mentek a' Párisiak. Méltán el lehet mondani: hogy ez a' Század, Háládatlanok' Századja.

Batávia (Néhai Frigyes-Belgium) Fővárosából Hágából Jún 3-dikánn: — „A' mi Konstitúciónkat meg-állíták a' Nép' Képviselői Máj. 30-dikán. Hat ezer Exemplárok nyomtattattak belőle. Aug. 8-dik napján fog a' Batáviai Nemzet Gyűléseket tartani, 's voksolni azokbann a' Konstitúció eránt, mely vokсок által határozta-tik meg: Ha meg áll e' az említett Konstitúció, avagy nem? A' vokсок' számát nem a' Gyűlések', hanem a' voksoló Sze-

mélyek' száma határozza meg. Akár ve-
vődjék bé azonban ez az új Konstitúció;
akár ne: tsak ugyan új Nemzeti gyűlése
minden módon lesz a' Batáviai Respub-
likának, mely mindazáltal, e' folyó elz-
tendő' Decembere előtt nem kezdi a' ma-
ga Üléseit. Aug. 1-ső napjára hívatatik
öszsze a' Nemzet, azon Választó-Szemé-
lyeknek ki-szemelésére, kik, a' Nemzet'
új Repraesentánsait (Képviselőit) fogják ki-
nevezni.

A' Würtembergi Hertzegségben tarto-
zik Minden, a' ki, közönséges fizetésből
él, száztól hatot fizetni; a' Kapitalista pe-
dig minden száztól egyet; és az ezen adó-
zásból telő summa, fundusául szolgál a'
had által okozott költségeknek. — A'
Würtembergi Hertzegség' részéről, minek
utánna végre-hajtotta volna a' Békesség-
kötést Párisban Báró *Wölwarth* Minister:
vizslya-érkezvén Stuttgárdba, egy igen
szép ki-fejezésű Írást kapott a' Hertzeg-
től, mely által a' Ministerségből el bortsá-
tatott. — *Spittler* Úr, a' ki *Historiae* Pró-
fessor vala Göttingában, igen érdekelget-
te vólt némely Írásaibann a' Würtember-
gi Udvar: hát egykor Staféta érkezik hoz-
zá, mely által hívatalt kapott Würtem-
bergi Ministerségre, melyet már folytat is.

A' Würtembergi Hertzegség Örököse,
és ennek Felesége, az Angliai Király' el-

58 Leánva, Jún. 2-dikán reggeli 8 óra-
kor indultak el az Angliai parttól, és már
Jún. 5-dikén el érkeztek a' Német-Biro-
dalom' Kuxhaveni Kikötőhelyébe, a' hon-
nét ki-szállván a' szárazra, kevés idő múl-
va, Hannovera felé folytatták útjokat 36
hintókon.

A' Nápolyi Korona - Örököséhez je-
gyeztetett *Clementina* Főhertzegasszony
13-dik Júniusban indult el a' Triesti Ki-
kötőhelyből, *Manfredonia* felé, az érette-
jött Nápolyi hajókon.

Magyar - Ország.

Űs Szathmár Vármegye' Insurges Se-
regénél: Oberster, maga a' Fő-Ispány; Gr.
Károlyi József. Oberstlieutenánt a' 2-dik
Vice-Ispány *Cseh* Ferentz. 1-ső Májor és
Oláztály-Komendáns *Gáspár* Pál. 2-dik
Májor *G. Lichtenberg* Ferentz. Kapitá-
nyok: *Irinyi Zsigmond*; *Szuhányi János*;
Kállai Antal; *Gáspár László*; *Darvay Gá-
bor*; *Motay Ferentz*. Főhadnagyok: *Bets-
ky László*; *Jasztrabszky Lajos*; *Szerdahe-
lyi Ferentz*; *Uray Elek*; *Ajtay János*; *Do-
mahídy Zsigmond*. Al-Hadnagyok: *Csa-
nády*; *Lukácsy Ferentz*; *Nagy János*; *Kor-
da*; *Genne Antál*; *Nagy Gábor*. Adjutáni-
sok: *Klobusiczky Ignátz*, Kapitányi rang-
gal, *Bakó István*, Alhadnagyi ranggal.

Erdély-Ország.

Nagyágról Jún. 9-dikénn: — „Ket-
tős fényességű Innep vala az Erdélyi fő
Arany-Bányászatnál Pünköszt másod napja:
mivelhogy óhajtott szereztsénnk lehete azon
jeles napon, Nagy Fejedelemségünk méltó
Püspökjének Gróf *Battyáni* Ignácz Ő Exc.
jának kegyes Személyéhez. Közönséges
szeretetlenben 's tiszteletben lévén nálunk
ezen Fő Lelki-Atyánk, eleibe mentek töb-
ben ezernél részfzerént gyalog, részfzerént
lőháton, az idevaló Tiszt Urakkal egye-
temben: 's fel-kísérték hegyünkre harang-
zó alatt, és muzsikai-zengések, 's ágyúk'
durrogási között. Ns Hunyad Vármegye'
részfzeről is Fő-Ispány Bárá *Bornemisza* Já-
nos Ő Kegyelmessége, minden el gondol-
ható készületeket meg-tétetett a' fel-kísé-
rés' tzeremóniájára. Ide lett be-érkezése
után Kegyelmes Püspökünk, tsak hamar
őreg Mise tartáshoz kezdett a' Plebániális
Templomban; annakutánna pedig, négy
száznál több Személyeket erőssített meg a'
Keresztyén hitben 's erköltsökbenn, a' Bér-
málás' Szentségével. Tiszteletére 's mú-
lattatására kedves nagy Vendégünknek, két
rendbéli szép Illuminátziók is adattak it-
ten. Egyik abból állott: hogy a' Püspök
Ő Exc. ája' Képe, melyet, Kolosvári Kép-
író *Bergman* Ferentz igen jól talált, egy,

erre a' végre készültt ékes és világos ól-
tár' hátán hordoztatott, és a' Kép' allján,
ezen két Versek villogtak nagy betűkkel:
sIC TransILVAnVm PrInCeps AVrarla
Nagyág.

CVr oVet helc qVaerls? PraesVLIs en
frVltVr.

Charl ore a Battyhán, PatrIae PatrIs ac
stephanI Fangh

Flt qVI Abbas FaVstI* Pax qVla faVsta
nIVet.

* *S. Georgii a SZERENTS.*

Le-tétetvén egy idő múlva ezen al-
kotmány, el énekeltetett, török muzsika
mellett, egy Ének, melynek summáját
magokban foglalják a' feljebb álló két Ver-
sek. — A' másik rendbéli Illumináció is
jeles vólt: mert egy ragyogó Piramisonn
a' Kegyelmes Püspök' ősi tzi mere tündök-
lött ezen alólírással: *Éljen Gróf Batthyáni
Ignácz, a' mi közönségesen szeretett Nagy
Püspökünk!* Ennek szemlélésekor, ismét
el énekeltetett muzsika-szó mellett egy
Ének, melyet a' mi Aranylántzos Érdemes
Fő-Tisztünk *Frantzenau Felix Úr* maga ké-
szített.

Bét s.

Prágából, a' múltt Vasárnap érkeztek
vifszá az lffjabb Fő-Hertzegek, 's még az
nap ki-mentek nyári lakás végett a' Schön-

brunni mulató-helybe. — Más nap *Amália* Főhertzegasszony is meg-érkezett Prágából a' Frantzia Királyi Hertzegasszonnyal egyetemben.

A' Magyar Királyi Testörző Ns Seregből, a' még most is Néhai Hertzeg *Eszterházy* Antal nevét viselő Magyar gyalog Reg. be Hadnagyságra lépett ki *Hrabovszki* Úr.

Egy Tiszt Hazánkfia beszéli; hogy midőn Fr. fogságba esett volna: a' jó kalapját azonnal le-vette fejéről egy Fr. Katona; 's helyébe tette a' magáét; mely nem volt olyan jó. Más Fr. Katona látja; hogy tsak ugyan jobb kalap még az; a' mely; említett Hazánkfia' fejében van; az övénel: fel-tserélte tehát azt a' magáéval. Ugyan ezt tselekédte még 3-dik és 4-dik is; míg nem utóljára; egy oly váznak való kalapja lett szegény Földünknek; melyen már senki se' kapott a' Fr. ák közzül is. Még a' nadrágot is; kivált ha feje volt; le-vonta a' Fr. Katona; a' fogságba esett Ts. K. Vitézről.

* * * * *

Bizodalmás tisztelettel kérettetnek az olyan Erd. Olvasók; kik a' Hírmondó' be-rivel adósok: hogy restántziájokat mentől előbb fel-küldeni méltóztassanak.